
Průlom v restitucích se může opakovat

Průlom v restitucích se může opakovat

„Předpokládám, že si do několika týdnů půjdeme prohlédnout získaný majetek a se současným managementem se domluvíme, jak situaci řešit,“ říká advokát Ivan Chytil, jenž zastupuje část rodiny Waldesů, která získala v restituci polovinu vršovické továrny Koh-i-noor.

Vytrvalost Waldesů, kteří se o majetek soudili třináct let, se stala strůjcem rozsudku, jež oslovení právníci označují jako výjimečný, extrémní a absurdní.

Nejde jen o jeho znění, ale také o to, že padl sedmáct let po začátku privatizací. Tedy v době, kdy už mělo být o soukromém vlastnictví dávno jasno. Podle právníků tak narušuje právní jistotu.

Městský soud v Praze totiž třináct let po řádné privatizaci vršovické firmy Koh-i-noor nařídil jejím majitelům vydat restituentům polovinu pozemků pod továrnou a polovinu cenných obrazů z majetku společnosti.

Zdůvodnění? Waldesovi nedostali za majetek, který rodině jako první ukradla v roce 1943 Velkoněmecká říše, nikdy žádnou náhradu.

Soud přitom údajně nevzal v potaz Benešovy dekrety, podle nichž byla továrna Koh-i-noor znárodněna a neměla by se na ní tedy vztahovat restituce. Podle Chytila, jenž Waldese zastupuje, nebyl důvod, aby k dekretům soud přihlížel, protože firmu stát znárodnil přímo Waldesům, ale Velkoněmecké říši.

Navíc má podle něj vyhláška o znárodnění z roku 1945 právní vady a skutečný zápis o změně vlastníků proběhl až po únoru 1948.

Jde o stamiliony

„To je zcela absurdní výklad. Kdyby skutečnost, že nebyla vyplacena náhrada, znamenala automatické popření Benešových dekretů, stát by musel odškodňovat téměř všechna znárodnění provedená do února 1948,“ říká právník Petr Fišer, který byl na počátku devadesátých let šéfem úseku restitucí na tehdejším ministerstvu privatizace.

Podle něj se odstranění dávné křivdy děje pácháním křivdy nové, což je proti principům restitucí. Soud se drží výkladu, že restituce má přednost před privatizací.

Kolika lidí, kteří koupili majetek v privatizaci, by se mohl rozsudek dotknout? Podle Jana Kuklíka z Právnické fakulty Univerzity Karlovy, je dnes nedořešených případů restitucí, v nichž už mezitím proběhla privatizace, patrně jen několik. Právníci se shodují, že jde maximálně o desítky.

Kuklík vidí problém v dlouhém rozhodování soudů. „Je to extrémně dlouhá doba, což přináší komplikace dnešním majitelům,“ dodává. Podle něj je chyba, že restituční zákony umožňují různé výklady a stát se nepřiklonil k jasné variantě: buď majetek vydat restituentům rychle, nebo za něj dát odpovídající náhradu.

Ve vršovickém sporu jde o polovinu přibližně 17 tisíc metrů čtverečních, které se nacházejí pod továrnou, a několik obrazů. Celkem jmění v hodnotě stovek milionů korun.

Tady je problém. Pokud by restituenti namísto dnešních vlastníků žalovali stát, případně jim maximálně finanční náhrada v cenách z roku 1991. „Metr čtvereční stál tehdy ve Vršovcích 20 korun,“ říká Chytil. Dnes to může být dvousetkrát víc.